

Pranešimas spaudai

Liuksemburgas, 2020 m. lapkričio 13 d.

ES programų veiksmingumo patikra: įvairūs rezultatai, o informacijos kokybė turėtų būti dar labiau pagerinta

Šiandien Europos Audito Rūmų paskelbtoje naujoje ataskaitoje teigiama, kad Europos Komisijos ataskaitų dėl ES išlaidų programų veiksmingumo rezultatai yra įvairūs. Nors auditoriai palankiai vertina tai, kad ataskaitų teikimas nuolat gerėja ir tampa labiau subalansuotas, jie taip pat nurodo keletą problemų: Komisijos veiksmingumo vertinimų kokybė įvairiose programose vis dar skiriasi, o patikimų ir informatyvių veiksmingumo rodiklių nustatymas tebėra iššūkis. Jie taip pat teigia, kad Komisija turėtų bendradarbiauti su valstybėmis narėmis, kad savo ataskaitose dėl biudžeto veiksmingumo dar labiau padidintų duomenų patikimumą.

Auditoriai tikrino, ar Komisija taiko patikimą aukšto lygio metinių ataskaitų dėl ES politikų ir išlaidų programų veiksmingumo procesą ir tai, ar jomis veiksmingai, efektyviai ir ekonomiškai pasiekiami jų tikslai. „Piliečiai nori žinoti, ar ES programos duoda rezultatų ir jomis užtikrinamas racionalus lėšų panaudojimas, – teigė už ataskaitą atsakingas Audito Rūmų narys Jan Gregor. – Komisija turi geras aukšto lygio veiksmingumo ataskaitų rengimo procedūras ir teikia labiau subalansuotus ir aiškesnius vertinimus nei anksčiau. Tačiau ji aiškiai nenurodo, ar informacija, apie kurią pranešama, yra patikima.“

Pastaraisiais metais keitėsi Komisijos metinės veiksmingumo ataskaitos: buvo pereita nuo atskirų ataskaitų rinkinio iki nuoseklesnio dokumentų rinkinio. Dabar į jį įtraukti su kiekvienos išlaidų programos veiksmingumo vertinimu susiję skirsniai, o tai yra didelis teigiamas pokytis. Tačiau auditoriai mano, kad Komisijos vertinimai, pateikti glaustesnėje ir aukšto lygio metinėje valdymo ir veiksmingumo ataskaitoje (MVVA), perteikia pernelyg teigiamą vaizdą, palyginti su pateikiamais išsamesniais duomenimis programų ataskaitose. Be to, auditoriai teigia, kad daugiausia dėl pateikiamos ribotos informacijos vis dar neįmanoma atlikti išsamaus tam tikrų programų veiksmingumo vertinimo. Vis dėlto, remdamiesi dėl 2019 m. pateiktais rodikliais, taip pat naujausiais Komisijos vertinimais ir savo pačių atliktais auditais, jie įvertino, ar programos visose pagrindinėse ES biudžeto srityse buvo vykdomos pagal planą, kad būtų pasiekti jų tikslai.

Konkurencingumas: ES mokslinių tyrimų programos „Horizontas 2020“ atveju nėra jokių požymių, kad veiksmingumui kiltų rizika, o sėkmingų projektų pavyzdžių yra daug. Auditoriai aptiko įtikinamą atvejį, kad programa suteikia ES pridėtinės vertės dėl savo unikalumo ir europinio pobūdžio. Kitos pavyzdinės programos – ESIF fondo (J.-C. Junckerio plano) – rodikliai rodo, kad jis sėkmingai pritraukia 500 milijardus eurų investicijų. Tačiau auditoriai pažymi, kad rinka būtų galėjusi priimti dalį šių investicijų, ir įspėja apie nurodytus per didelius koeficiento apskaičiavimus, kurie gali turėti įtakos pernelyg teigiamam vertinimui.

Šio pranešimo spaudai tikslas – pateikti Europos Audito Rūmų ataskaitos dėl ES biudžeto veiksmingumo pagrindines mintis. Visa ataskaita pateikta eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Sanglauda: nors Komisija ir valstybės narės jau peržiūrėjo pradinius 2014–2020 m. tikslus, tik šiek tiek daugiau nei trečdalis Europos regioninės plėtros fondo ir Sanglaudos fondo rodiklių rodo, kad pažanga padaryta laiku. Iki COVID-19 krizės pradžios buvo tikėtina, kad dauguma užimtumo ir švietimo tikslų bus pasiekti iki 2020 m., tačiau pažanga mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros, skurdo ir socialinės įtraukties srityse atsiliko. Iš pačios Komisijos veiksmingumo duomenų matyti, kad šios politikos srities programos neatitinka pradinių lūkesčių.

Gamtos ištekliai: auditorių teigimu, Komisijos 2019 m. BŽŪP veiksmingumo ataskaitos yra per daug teigiamos ir jose neakcentuojami rezultatai. Pagrindinis trūkumas yra tas, kad 2014–2020 m. laikotarpio veiksmingumo rodikliai nėra pagrįsti išsamia BŽŪP finansinės paramos teikimo intervencijos logika. Pavyzdžiui, tiesioginės išmokos ūkininkams sumažino ūkininkų pajamų nepastovumą, tačiau jomis nesiekama padėti ūkininkams pasiekti deramą gyvenimo lygį. Be to, nustatyta, kad BŽŪP priemonės turi menką poveikį sprendžiant klimato kaitos problemą.

Saugumas ir pilietybė: Komisijos ataskaitose nenurodyta, ar Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondas sėkmingai siekia savo tikslo, tačiau iš turimos informacijos matyti jo svarba ir ES pridėtinė vertė. Integracijos ir teisėtos migracijos rodikliai rodo teigiamus pasiekimus šioje srityje, be kita ko, todėl, kad dar negalima įvertinti ilgalaikio poveikio (pavyzdžiui, migrantų ir ES piliečių darbo perspektyvų skirtumų).

Europos vaidmuo pasaulyje: Komisija nepateikia pakankamai informacijos, kad būtų galima atlikti patikimą dviejų finansavimo priemonių, t. y. vienos, skirtos bendradarbiavimui su besivystančiomis šalimis, ir kitos, skirtos santykiams su ES pietinėmis ir rytinėmis kaimyninėmis šalimis, veiksmingumo vertinimą. Pastariesiems rodikliai vis dėlto rodo teigiamą skurdo mažinimo, švietimo, lyčių lygybės ir žmogaus socialinės raidos tendenciją ir blogėjančią demokratijos, teisinės valstybės ir politinio stabilumo stiprinimo tendenciją.

Galiausiai auditoriai pripažįsta, kad audituojami subjektai praktiškai įgyvendino didžiąją daugumą jų ankstesnių rekomendacijų, kaip pagerinti ES programų veiksmingumą. Vis dėlto yra galimybių daryti tolesnę pažangą.

Aiškinamoji informacija

Pagal 58 išlaidų programas ES 2014–2020 m. biudžete numatyti 1 092 milijardai eurų. Auditoriai atrinko devynias programas, kurios sudaro apie 75 % visų iki 2019 m. pabaigos atliktų mokėjimų. Audito Rūmai vis dažniau vertina Europos politikų ir programų veiksmingumą ir tai, ar jomis sukuriama ES pridėtinė vertė. Jie praneša apie ES veiksmų veiksmingumą daugiausia [specialiosiose ataskaitose](#). Šiais metais jie pirmą kartą paskelbė ES biudžeto veiksmingumo ataskaitą, kurioje apžvelgiami ES programų rezultatai ir pažanga 2019 m. pabaigoje kiekvienoje daugiametės finansinės programos politikos srityje ir kurią šiuo metu pirmiausia galima rasti anglų kalba svetainėje [eca.europa.eu](#). Ši bandomoji ataskaita yra Audito Rūmų metinės ataskaitos dalis ir papildoma neseniai paskelbtą metinę 2019 m. ES biudžeto vykdymo ataskaitą, parengtą reaguojant į Europos Parlamento ir Tarybos raginimą pateikti daugiau įžvalgų apie kiekvienos Europos politikos srities veiksmingumą.

Kontaktai spaudai dėl šios ataskaitos

Damijan Fišer, e. paštas damijan.fiser@eca.europa.eu Tel. (+352) 4398 45 510, mob. tel. (+352) 621 552 224